

Anotace

Disertační práce je zaměřena na narušenou komunikační schopnost u dětí v období školní zralosti.

Cílem disertační práce bylo analyzovat narušenou komunikační schopnost v procesu školní zralosti. K dosažení cíle bylo použito metody kritické analýzy odborných pramenů pro vysvětlení současných trendů logopedické a speciálně pedagogické diagnostiky a pro pochopení současných možností a rizik ve vzdělávání žáků s narušenou komunikační schopností. Dále byla provedena analýza diagnostického procesu v poradenské praxi.

Vlastní výzkum byl realizován v šestiletém období a zahrnoval 848 respondentů. Předvýzkum poukázal ve svých výsledcích na stále vysoký počet žáků s narušenou komunikační schopností nastupujících do 1. tříd základních škol. Ve výzkumu byla provedena analýza narušené komunikační schopnosti a dále analýza zpřesňující logopedické diagnostiky mapující jazykové roviny. Pro hodnocení výstupů byly použity i standardizované diagnostické nástroje. Výsledky výzkumu byly vyhodnoceny pomocí matematických a statistických metod.

Výsledky výzkumu mapují narušenou komunikační schopnost klientů (věk 5,5–6,5 roku) poradenského pracoviště a poukazují na potřebu zkvalitnění diagnostického procesu rozšířeného o logopedickou diagnostiku. Tato diagnostika odhaluje oslabení v jazykových rovinách zejména u klientů se zdravotním znevýhodněním a klientů sociálně znevýhodněných.

Výstupy z rozšířené diagnostiky jsou základem pro stanovení speciálně pedagogické a logopedické intervence a přístupu pedagogů k žákům s narušenou komunikační schopností v jejich komunikačních kompetencích a napomáhají včas kompenzovat obtíže. Závěry disertační práce a realizace navrhaných opatření by měly napomoci úspěšnějšímu startu ve vzdělávání žáků se sociálním a zdravotním znevýhodněním a žákům s narušenou komunikační schopností.

Klíčová slova: narušená komunikační schopnost, diagnostický proces, speciálně pedagogická diagnostika, jedinec se zdravotním postižením, zdravotním znevýhodněním a sociálním znevýhodněním, jazykové roviny, komunikační kompetence.